

T.a.v. programmacommissie voor de
verkiezingen gemeenteraad Utrecht 2022

Fietsersbond
p/a Racinelaan 5
3533 VL Utrecht
Telefoon 06 – 44304099

Betreft: Wensen van de Fietsersbond voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022
Contact: Peter van Bekkum <utrecht@fietsersbond.nl>

Utrecht, 4 juli 2021

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief zetten we onze wensen voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022 uiteen. We hopen dat u welwillend wilt kijken naar onze wensen en wilt overwegen om ze een plek te geven in het verkiezingsprogramma voor de Gemeenteraad 2022.

Drie verschillende stedelijke fietsnetwerken

Natuurlijk moet in elke straat in de stad veilig gefietst kunnen worden. In onze Fietsvisie 2040¹ beschrijven we drie verschillende typen hoofdfietsnetwerken, waarmee je alle leden van de 'fietsfamilie' faciliteert:

- Hoofdfietsnetwerk voor grote stromen fietsers;
- Netwerk voor snelle en zware fietsers, zoals e-bikes, speed pedelecs, fietskoeriers en vrachtfietsen;
- Veilig 8 en 88 netwerk voor maximaal veilige verbindingen voor de meest kwetsbare fietsers, tussen woningen en wijkvoorzieningen zoals basisschool, gezondheidscentrum, supermarkt, wijkkerk en buurtrestaurant.

Van elk netwerk is meteen duidelijk welke fietsers er de hoofdgebruiker zijn. Andere gebruikers kunnen daar rekening mee houden. En natuurlijk mogen alle fietsers op alle netwerken komen. We willen dat de netwerken goed met elkaar worden verbonden.

We brengen vanuit de Fietsersbond graag onze kennis en expertise in bij de uitwerking van de fietsnetwerken. Na vaststelling ervan kunnen de fietsnetwerken dienen als toetsingskader bij voorgenomen herinrichtingen of reconstructies, zodat de routes op termijn passend worden ingericht.

Quick wins binnenhalen

Op veel plaatsen kruisen of raken hoofdfietsroutes elkaar, maar is het lastig om van de ene naar de andere route te gaan. Bijvoorbeeld vanaf de Kanaalweg moet je een flink stuk over de hobbelige Wilhelminalaan fietsen om op de Balijebrug te komen. We willen dat de gemeente die onderlinge aansluitingen verbetert, daarmee wordt fietsen in de hele stad makkelijker.

¹ https://files.fietsersbond.nl/app/uploads/2018/12/05142907/visie2040_lr_def.pdf

Doorpakken met de nieuwe fietsverbindingen

We willen dat met de realisatie van de top-9 fietsbruggen uit het onderzoek naar nieuwe fietsverbindingen² zo snel mogelijk wordt gestart. We vragen om ook de voorbereidingen te starten voor de realisatie van de tunnel bij de Nic Beetsstraat en de Anton Geesinkbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal. Voor deze kostbare verbindingen is een Rijksbijdrage onmisbaar; we willen dat de gemeente de noodzaak daarvan benadrukt in komende BO MIRT overleggen. Ook voor een nieuwe fietsverbinding bij de Weerdsluis moet nu al gestart worden met een procesaanpak.

We willen dat ook de bruggen die niet in de top-9 terecht gekomen zijn, voor 2040 worden gerealiseerd. Bij het uitwerken van de eerder genoemde fietsnetwerken kan blijken dat er nog meer bruggen of tunnels nodig zijn om barrières van snelwegen, spoorlijnen of waterwegen te slechten.

Doorpakken met de aansluiting op regionale fietsverbindingen

E-bikes en speed pedelecs maken het makkelijker om langere afstanden te fietsen. We willen dat fietsen op regionale schaal wordt gestimuleerd; het draagt bij aan regionale bereikbaarheid en veiligheid, milieu- en gezondheidsdoelstellingen en helpt voorkomen dat de stad dichtslibt met auto's. De provincie werkt aan regionale snelfietsroutes in alle windrichtingen. Binnen de gemeentegrenzen willen we dat die in asfalt aansluiten op de Singelroute. We willen nieuwe regionale fietsverbindingen tussen USP en Zeist-West en ten zuiden van knooppunt Oudenrijn om de A2 te kruisen.

Vlot en veilig inrichting van fietsroutes

We willen dat hoofd fietsroutes in asfalt worden uitgevoerd, we willen dat dat in het mobiliteitsplan wordt opgenomen. We willen dat asfalt behouden blijft als het er al ligt (actueel speelt dat op de Orinocodreef en de Kanaalstraat langs de Moskee) of wordt aangelegd bij onderhoud of herinrichting (actueel op de Alexander Numankade en Weerdsingel).

We willen dat overbodige verkeerslichten worden weggehaald. Verkeerslichten helpen niet voor de veiligheid: rotondes en voorrangskruispunten zijn veiliger dan verkeerslichten³ en vlotter voor fietsers. Lange wachttijden voor verkeerslichten leiden tot roodlichtnegatie, en daarmee tot ongelukken. Daarmee zijn veel verkeerslichten in de stad overbodig. Verkeerslichten zijn alleen nodig om het verkeer te regelen op heel drukke kruispunten.

Verkeerslichten worden nu automatisch vervangen als ze verouderd zijn. We willen dat graag anders: we willen dat de gemeente bewust kiest of een verkeerslicht wel moet worden vervangen, of dat een andere inrichting van de weg een betere oplossing is. Nu kan dat niet, omdat er wel budget is om het verkeerslicht te vervangen maar dat budget niet gebruikt mag worden voor een herinrichting. Bij onderhoud aan wegen en straten (o.a. riolering) willen we dat gekeken wordt welke optimalisaties voor de fiets gelijk meegenomen kunnen worden.

Voor meer veiligheid voor fietsers willen we in de hele stad 30 km/u. Met uitzondering van de grote invalswegen, daar mag 50 km/u met voldoende brede vrijliggende fietspaden. Paaltjes moeten weg, we willen schuine stoepranden, overrijdbare berm en vlakliggende putdeksels.

Fiets te gast in de hele binnenstad

We willen dat in het hele voetgangersgebied de fiets te gast is toegestaan, ook op de Steenweg en Lange Elisabethstraat, op elk moment van de dag. De voetganger heeft daar het primaat en de fietser moet zijn gedrag aanpassen. Als fietsen overal is toegestaan, zullen fietsers zich beter verdelen over de verschillende routes en minder geconcentreerd op de Oudegracht Oostzijde (knelpunt Vismarkt) rijden.

Het Domplein is als 'shared space' ingericht. Over het Domplein loopt een belangrijke hoofd fietsroute. Deze combinatie is onlogisch. We stellen voor om op e Vismarkt 'fiets te gast' in te stellen; op het Domplein moeten fietsers dan wel kunnen doorrijden. We willen een logische scheiding van functies op het Domplein, waarbij voor toeristen duidelijk is dat ze niet op de rijbaan van de bus en de fiets moeten

² <https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Utrecht&id=646517a8-c5d8-4716-8c8d-7b49d5ff882b>

³ <https://www.swov.nl/sites/default/files/publicaties/rapport/r-2014-21.pdf>

gaan stilstaan en waarbij voor fietsers duidelijk is dat het grootste deel van het plein een verblijfsfunctie heeft.

We ondersteunen het beleid van de gemeente om fietsers te verleiden om niet via de drukke binnenstadsas te rijden. Dat kan alleen worden bereikt door de alternatieve routes buiten het Singelgebied om zeer aantrekkelijk te maken. Bewegwijzering zoals die voor het Fietsnet Houten⁴ is ontwikkeld helpt de fietsers om de alternatieve routes te vinden.

Stallen en parkeren bij voorzieningen en woningen

We willen dat bij alle typen voorzieningen (winkels, scholen, horeca, sportterreinen, parken) voldoende stallingsruimte is. Dat geldt ook bij de winkels in het voetgangersgebied. We willen een pilot met een goed onderscheid tussen kort (supermarktbezoek) en lang (bewoners) parkeren.

We willen veilige en efficiënte fietsenrekken (elke 40 cm een fiets met aanbindmogelijkheid) op straat bij de hiervoor genoemde voorzieningen. Fietsparkeervakken willen we niet: ze kosten veel meer ruimte per fiets, je fiets kan beschadigen als-ie omvalt en diefstal is gemakkelijk. Inpandige stallingen zijn geweldig, fijn als de capaciteit daarvan verder wordt uitgebreid. Zolang er niet voldoende capaciteit inpandig is, willen we dat er op straat voldoende rekken zijn.

Bij alle treinstations moeten bewaakte stallingen komen. Belangrijk zorgpunt daarbij zijn de stations Leidsche Rijn. In de woonwijken moet het veel gemakkelijker worden om een plek te krijgen in een buurtstalling of in een fietstrommel. We willen dat de gemeente helpt met de aanpak van fietsdiefstal.

Specifieke knelpunten in Overvecht

We willen betere fietsverbindingen met Overvecht. Daarvoor zijn één of meer fietsbruggen over de Vecht nodig. In elk geval één bij het Zwanevechtplantsoen, die ook in de lijst met nieuwe fietsverbindingen staat.

We willen dat de bussluis in de Amazonedreef blijft, om auto's geen sluiproute te bieden. Langs de Franciscusdreef ontbreekt een fietsstrook vanaf de Mississippidreef tot de Floridadreef bij de Jumbo. De Orinocodreef is een hoofdfietsroute waar nu asfalt ligt; we willen dat dit een veilige en vlotte hoofdfietsroute wordt. Op de rotonde Pascalplein willen we dat fietsverkeer in tweerichting wordt toegestaan, net als bij de Moezeldreef x Moldaudreef.

Fietsbare stad, ook in de toekomst

In de 10-minuten stad is de fiets het ideale vervoermiddel. De fiets is zeer ruimte-efficiënt. Om te zorgen voor kortere verplaatsingsafstanden willen we dat woningen gebouwd worden in Oost rondom USP en dat kantoren worden bijgebouwd in West. Nieuwe uitleglocaties buiten de huidige 'rode contour' leiden tot grote verplaatsingsafstanden, waarvoor de fiets minder aantrekkelijk is.

MWKZ is een goed voorbeeld van Bike Oriented Development: hoge woningdichtheid met lage parkeernorm nabij uitstekende OV voorzieningen. Zorg voor aantrekkelijke inpandige fietsenstallingen en sluit de wijk goed aan op het bestaande fietsnetwerk.

De verschillende overheden willen dat de groei van de stad ook de komende jaren wordt opgevangen met de fiets. Dat vraagt om excellente fietsvoorzieningen: voldoende brede fietspaden, nieuwe fietsverbindingen en aantrekkelijke inpandige stallingen. Fietsinfrastructuur mag dan relatief goedkoop zijn, voor een echte schaa sprong is het nodig dat voldoende budget wordt vrijgemaakt.

Stimuleer het gebruik van de fiets

We willen dat iedereen, ongeacht gender of kleur, in de hele stad overdag, 's avonds en 's nachts veilig kan fietsen. Zowel op de fietspaden in de parken, door de woonwijken als in het uitgaansgebied. Voorkom verstoppelken, zorg voor zicht en verlichting. En houd de stad schoon, heel en veilig. Zorg voor openbare toiletten.

⁴ <https://files.fietsersbond.nl/app/uploads/sites/9/2016/12/04231211/folder-fietsnet-uitgave-2017-web.pdf>

De proef is geslaagd: we willen daarom uitbreiding van het aantal schoolstraten. En we willen dat voor ieder kind een fiets bereikbaar is. Voor U-pas houders kan dat via een circulaire fietsenbank. We willen uitprobeeracties voor fietsen met ondersteuning, deelfietsen, leenbakfietsen.

We willen dat fossiele snor- en bromfietsen onder de milieuzone worden gebracht. Fietspaden “op eigen tracé”, zoals de Oosterspoorbaan en Rijnkennemerlaan willen we van snorfietsen bevrijden door die paden onverplicht⁵ te maken.

Tot slot

We hebben met plezier gewerkt aan deze brief. We zijn graag bereid om onze wensen mondeling toe te lichten. We zien uit naar een fantastisch fietsprogramma. We willen alvast aankondigen dat we de programma's van alle partijen weer gaan vergelijken en een prijs uitreiken voor het meest fietsvriendelijke programma.

Met vriendelijke groet,
Fietsersbond Afdeling Utrecht

Peter van Bekkum
Voorzitter

⁵ Het blauwe ronde bord met witte fietser kan worden vervangen door een blauw rechthoekig bord met de tekst 'fietspad'